

Dienos naujienos

Nr. 237/424/

Antradienis, 1946.X.15

IŠ VISO PASAULIO

- SUOMIJOS SUTARTI SVARSTANT vakar taikos konferencijos plenumė, kaip Londonas sako, daugelis tos sutarties klauzulių priimta be balsavimo. Suomijai numatyta 34.000 vyrų armija; 10.000 t laivyno tonazas su 4500 įgula, 60 lėktuvų su 3000 lakūnų. Esą nutarta, kad visos santarvinės valstybės galėtų naudotis Suomijos teritorija oriniam susisiekimui, taip pat, kad Suomija neteiktų didesnių ekonominių pirmenybių pasienio kaimynams, negu tolesniems kraštams. Prieš pastaruosius nutarimus pasisakęs Rusijos atstovas. Paprastą balsų daugumą nustatyta Suomijai 300.000.000 dol.reparacijų, nors JAV senat.Vandenberg dar kartą siūlęs jas sumažinti. Gudų atstovas Kiselev pareiškęs, kad Suomija demokratiškai persiformuojanti ir tai esą sveikintina. Bet pasisakė prieš reparacijų sumažinimą, nes tai, girdi, reikštų aukštus idealus sovietų sąskaiton. Bevinas vakar pareiškęs, jog taikos konferencija savo uždavinį išpildžiusi ir atlikusi gerą darbą. Jei keturi ministeriai susitarsią galutinai dėl taikos sutarčių, tai jis tikis patvaria taika ir ekonominiu atsigavimu. Molotovas vakar aštriai kritikavęs JAV, D.Britaniją ir Prancūziją, kad jos konferencijoje dažnai nesileikiusios keturių ministerių susitarimų, tuo tarpu kai sovietai juos konsekventiškai išlaikę. Balsavimo procedūra buvusi neteisinga. Molotovas priminęs Stalino interview pareiškimą dėl bendradarbiavimo, pažymėdamas, kad tai reiškia ne naują politiką. Pareiškimą būsią įmanoma realizuoti, jei būsią bendradarbiaujama taip, kaip karo metu buvo. Vakarietiniai ministeriai per savo pasitarimą susitarę lapkričio 4-5 d. New Yorke pradėti galutinai apspręsti taikos sutartis, be to, lapkričio 20 d. paliesti Vokietijos klausimą.
- PRANCŪZIJOS KONSTITUCIJOS PRIĖMIMAS Maskvos radijo komentatoriaus Hofmann laikomas demokratijos laimėjimu. Londono žiniomis, toji konstitucija ne daug kuo skiriantis nuo prieš šį karą buvusios Prancūzijos konstitucijos.
- DĖL ISPANIJOS REŽIMO Žem.Rūmuose, Londono žiniomis, min.N.Baker, neseniai lankęsis Ispanijoje, pareiškęs, jog tenai kraštas valdomas tironiškos, fašistinės valdžios, todėl reikalinga esą pavartoti ekonomines sankcijas.
- VATIKANAS EKSKOMUNIKUOSIAS, kaip Londonas sako, tuos asmenis, kurie prisidėję prie arkivysk.Stepinač nuteisimo.
- LENKIJOS VYRIAUSYBĖ, "Times" korespondento žiniomis iš Breslau, kaip pranešama iš Londono, žadanti suteikti Lenkijos pilietybę tiems Žem.Silezijos vokiečiams, kurie yra darbininkai specialistai. Iš 250.000 tenai dar likusių vokiečių ta teise, esą, galėtų pasinaudoti apie 30.000. Korespondento nuomone, toks staigus Lenkijos politikos vokiečių atžvilgiu pakeitimas reiškias norą Silezijos pramonę pagyventi. Bet min.pirm.pavaduotojas Gomulko Breslave dar kartą pareiškęs, kad vakarinės Lenkijos sienos esančios galutinės.
- TURKIJA, vakarykštėmis Maskvos žiniomis, jau parengusi atsakymą į Rusijos notą dėl Dardanelių. Prieš tai padarydama, gavusi iš JAV ir D.Britanijos nuomones tam reikalui, todėl, girdi, gal ir pats

2
atsakymas būsiąs tų valstybių patvirtintas. Atsakomoji nota būsianti tik iš vardo turkiška".

- KINijoje, kaip vakarykštis "N.Y.Times" rašo, vyriausybės kariuomenei užėmus Kalgano miestą, esąs įvykęs sunkiausias komunistų pralaimėjimas. Komunistai grasią pradėti krašte didelio masto pilietinį karą. Amerikiečių igulos Kinijoje esančios pageidaujant vyriausybei.

- DĖL GINKLŲ STATYMO GRAIKIJAI, kaip Londonas praneša; Žem.Rūmuose valst.pasekretoriaus pareikšta, jog 1945 m.spalio mėn.buvę susitarę, kad D.Britanija pristatytų Graikijai ginklų už 11 mil.svarų. Dabar esą tų ginklų daugiau reikalaujama.

- APIE MILIJONA SAVANORIŲ, Frankfurto žiniomis, esą įstoję į JAV kariuomenę, todėl pasidaręs nebeaktualus naujokų šaukimas.

- MĖSOS IR GALVIJŲ KAINŲ KONTROLĖ, Londono žiniomis, J.A.Valstybėse panaikinama. Tai vakar pranešęs prez.Trumanas per radiją savo kalboje, pažymėdamas, kad tai esanti priemonė mėsos trūkumui pašalinti Amerikoje. Prezidento nuomone, mėsos trūkumas negali būti pašalinamas importu. Šis įstatymas nepaliečias bendrosios kainų kontrolės.

- JAVOJE, Londono žiniomis, pasirašytas karo paliaubų susitarimas tarp Indonezijos, Olandijos ir D.Britanijos militarinių komisijų. Esanti paskirta bendra komisija karo paliaubų sąlygoms įvykdyti.

- GEN.CLAY, Londono žiniomis, "Sunday Express" korespondentui pareiškęs, jog jis esąs optimistas dėl rusų zonos bendradarbiavimo su kitomis Vokietijos zonomis. Didžiausia kliūtis esanti nevienodas nusistatymas dėl Vokietijos reparacijų.

- PIRMOJI-PREKYBOS SUTARTIS, Londono žiniomis, tarp amerikiečių ir britų zonų iš vienos pusės ir Šveicarijos iš kitos - jau sudaroma. Iš Vokietijos Šveicarijon eksportas eisias už dolerio valiutą, kuri paskui būsianti atskaitoma iš Vokietijos reparacijų.

- APSKRIČIŲ RINKIMUOSE britų zonoje, ligšioliniais duomenimis, rodanti pirmaviną CDU, kaip Hamburgas praneša, ligšiol surinkdama 9,5 mil.balsų, paskui SPD 9,3 mil., KPD 1,8 mil. ir kt. Prancūzų zonos savivaldybiniuose rinkimuose laimėjo CDU, dvigubai daugiau balsų surinkdama už SPD.

VIENTOS ŽINIOS

- ŠIANDIEN PRADEDAMAS Kemptano DP patikrinimas, kurį atlieka tam reikalui atvykusi speciali komisija mūsų bendrabučio salėje prie gimnazijos. Komisiją sudaro: lttn.Mills, Unrros atstovė Mrs.Fisherova ir dar keli pagalbiniai komisijos nariai. Šiandien pradėta tikrinti latviai.

- KONCERTAS Dillingeno vyrų choro, vadovaujamo J.Štarkos, įvyksta šiandien 19 val. miesto teatre. Koncertan bilietų dar galima gauti komiteto raštinėje ir prie įėjimo.

- DAUGĖLOS ANGLŲ KALBOS PAMOKA šiandien dėl koncerto negalės įvykti. Sekanti pamoka bus ketvirtadienį 18 val.

- TARPTAUTINĖ MOTERŲ KONFERENCIJA, New Yorko žiniomis, prasideda New Yorke, kur dalyvauja moterų delegacijos iš 53 kraštų, taip pat ir vokiečių. Būsiančios svarstomos politinės, socialinės ir kt.problemos.

- ŠVEICARIJA, Londono žiniomis, karinių lėktuvų nebegaminsianti savo krašte, bet juos pirksianti iš Anglijos, kur numaćiusi tinkamiausią sau tipą "Vampyrą".

- DIDESNĖ LAISVĖ, Londono pranešimu, Kontr.Taryba suteiksianti vokiečių spaudai. Draudžiama nacionalistinė, pangermanistinė, militaristinė propaganda, be to, kritikuoti okupacines pajėgas.

^{A.B.} Dienot naujienos

3

Nr. 236/425/

Trečiadienis, 1946.X.16

IŠ VISO PASAULIO

- JAU PASIBAIGĖ vakar taikos konferencija Paryžiuje. Kaip Londonas sako, baigiamajame pilnaties posėdyje nebuvo Jugoslavijos atstovo: tuo būdu jugoslavų esąs pareikštas protestas konferencijos nutarimams dėl Triesto. Pateiktajame Jugoslavijos užs.reik.ministerio rašte esą priekaištaujama konferencijoje vartotiesiems balsavimo metodams ir pažymima, jog Jugoslavija priimtomis sąlygomis nepasirašysianti taikos sutarties su Italija. Konferencijos pabaigai žodį paėmė keturi didieji ministeriai. Byrnes pareiškęs, jog JAV stengsis, kad visi konferencijos nutarimai bei pasiūlymai, kurie priimti 2/3 balsų, būtų įtraukti į taikos sutartį, nepaisant to, ar JAV balsavo už juos ar ne. Byrnes tarp kitko pastebėjęs, kad būsimoji taika turinti būti tautų taika, o ji bus imanoma, jei visos tautos galės pareikšti savo nuomonę. Paskui jis pasiūlęs priimti dvi padėkos rezoliucijas: konferencijos sekretariatui už darbą ir Prancūzijai už priėmimą, ir tos rezoliucijos vienu balsu buvusios priimtose. Molotovas tarp kitko pabrėžęs, jog sovietai visomis sąlygomis kovosią už "demokratinę taiką". Bevinas pasakęs, jog esą sakoma, kad karo sėklos sėjamos reguliuojant prieš buvusiojo karo taiką. Reikalinga pasėti sėklas patvariai taikai, kad niekad nebekiltų karas. Bidault, vakar pirmininkavęs baigiamajam posėdžiui, pareiškęs padėką dalyviams ir apžvelgęs atliktą darbą, pastebėdamas, jog nelengva sudaryti taikos sutartį su Vokietijos buv. valstybėmis, kol neišaiškinta pačios Vokietijos problema. Londono žiniomis, daugelis delegacijų jau rengiasi kelionėn į New Yorką, kur spalio 23 d. turi prasidėti JT suvažiavimas. Tenai nuo lapkričio 4 d. keturi ministeriai pradėsia galutinai nustatyti taikos konferencijoje priimtąsias taikos sutartis, o lapkričio 20 d. imsia svarstyti parengiamuosius Vokietijos problemas klausimus, kurie betgi iš pagrindo numatoma pradėti svarstyti tik sausio mėn., gal būt, Londone. Trumpai, kaip Londonas pažymi, taikos konferencijos darbas taip apibūdinamas: 23 krašto delegacijos pritarė tiems nutarimams, dėl kurių yra pasisekę susitarti keturiems ministeriams.

- MIRTIES BAUSMĖ, Londono žiniomis, 10 nuteistųjų Nūrnberge nacionalsocialistų vadų jau įvykdyta: jie širyti apie 3 val. iš eilės pakarti Nūrnbergo kalėjime. Bet Goringas, kaip Nūrnbergo kalėjimo gubernatorius pranešęs, vakar vakare apie 11 val. rastas nusinuodijęs ciano kالي nuodais ir bimirštas. Jo mirtį konstatavęs gydytojas, taip pat buvęs liudininku Bavarijos min. Högnieris ir kt. Tuo tarpu tiriamos Goringo mirties aplinkybės. JAV prokuroras Jackson, kaip sakoma iš Londono, pareiškęs, jog netrukus bus keliama nauja byla kitiems buv. nacių vadams: did. pramonininkams, bankininkams, ministerijų valdininkams, karininkams ir kt. 7 nuteistieji kalėti; Londono žiniomis, turėsia sėdėti Spandauer kalėjime, Berlyno britų sektoriuje.

- DENACIFIKACIJOS DIREKTYVOS, Londono žiniomis, jau paskelbtos Kontr.Tarybos Berlyne, nustatčius penkias buv. nacių bei nusikaltėlių kategorijas: 1/svarbieji nusikaltėliai, 2/nusikaltėliai: aktyvistai, militaristai, savanaudžiai ir kt.; 3/mažiau nusikaltę, 4/šlaistai bei pataikūnai ir 5/nekaltingieji. Atitinkamai nustatomos ir bausmės: pradedant nuo mirties bausmės ligi administracinės.